

Za vse generacije

novice

90

5 Intervju:
Tomaž Gantar

6 Novo vodstvo

8 Franc Jurša

Za osebno obveščnost
30. 4. 2020, leto XXI
www.desus.si, info@desus.si

dr. Aleksandra Pivec:

“Naloga politike je, da v vsaki krizi še posebej poskrbi za najbolj ranljive.”

Spoštovana gospa predsednica, januarja ste na kongresu prevzeli vodenje naše stranke. Naj vam ob tem najprej izrečem iskrene čestitke. Verjetno si takrat še niste predstavljali, da se bo Slovenija tako hitro znašla pred številnimi izzivi? Najprej res iskrena zahvala vsem delegatom stranke DeSUS. Res je, na januarskem kongresu mi je bilo podeljeno veliko zaupanje, ki ga spremlja tudi izjemna odgovornost. Že dan po kongresu sem zavihala rokave in pričela z uresničevanjem obljube, da stranko bolj povežem, da jo reorganiziram, dvignem na nek višji nivo. A manj kot teden dni po našem kongresu je odstopil takratni predsednik vlade Marjan Šarec in znašli smo se pred težko odločitvijo - ali gremo po letu in pol spet na nove volitve ali bomo sodelovali pri oblikovanju nove vlade. Obiskala sem vse pokrajinske odbore, opravila številne pogovore znotraj stranke in na organih stranke. Veseli me, da so tako pokrajinski odbori kot organi stranke sprejeli enotno mnenje, danes vidim, da tudi pravilno. Stranka je z veliko večino potrdila vstop v novo koalicijo, skupaj s SDS, NSi in SMC. Ko gledam na takratne odločitve z vidika današnjega dne, si težko predstavljam, kakšna bi bila situacija v Sloveniji danes, če bi se sredi najhujše epidemije znašli v vrvežu predvolilne kampanje, brez operativne vlade s polnimi pooblastili. Hitro bi se lahko zgodilo, da bi sedaj v Sloveniji gledali enake žalostne prizore kot v Italiji in Španiji ali Združenih državah Amerike.

”

Pri delu v vladi nas vodi odgovornost do ljudi in države ter hkrati skrb za starejšo generacijo, ki jo zastopamo.

Koalijska pogajanja so bila zelo burna, bile so tudi številne grožnje. Ste kot predsednica stranke zadovoljni z dogovorjenim v koalijski pogodbi in z delom vlade?

V času pogajanja za novo koalicijo in tudi sedaj pri delu v vladi nas vodi odgovornost do ljudi in države ter hkrati skrb za starejšo generacijo, ki jo zastopamo. Pri oblikovanju nove vlade je bilo potrebno preseči marsikatero mejo, delitev in

razdvajanja ter pokazati veliko mero vztrajnosti ter osredotočanja na vsebine, ki čakajo na sprejem že vrsto let, pri tem pa ključno in pomembno vplivajo na kakovosti življenja vseh državljanek in državljanov. V koalicijsko pogodbo smo zapisali številne, za nas in naše ljudi ključne vsebine.

Koalicijska pogodba res veliko obeta, gospa predsednica, mislite, da jo boste kljub trenutni epidemiji in padcu gospodarske krize lahko udejanjili?

V stranki Desus ostajamo na istih izhodiščih, zato vztrajamo na uresničevanju v koalicijski pogodbi dogovorjenih vsebin tudi v času epidemije. Zavedamo se sicer, da bo zaradi nastale situacije potrebno marsikateri ukrep prilagoditi nastali situaciji, a skrb za dostojno življenje starejših, upokojencev in invalidov, dostopno javno zdravstvo in skrb za samooskrbo ostajajo naše največje prioritete. Pravzaprav se je pomembnost teh tem, ki smo jih vnesli v koalicijsko pogodbo, s pojavom koronavirusa le še okrepila.

Kako poteka vaše delo v tej res težki in posebni situaciji, ki je niti svet še ni doživel, kaj šele Slovenija?

Delo celotne vlade in vseh naših ekip je od nastanka vlade, 13. marca, izredno intenzivno. Predsedniki strank praktično na dnevni ravni usklajujemo ukrepe in izmenjujemo poglede na za državo pomembnih

stvareh. V nenehnem usklajevanju, neprestano, tudi ponoči in za vikende in praznike delajo ekipe na ministrstvih, ki na strokovni ravni pripravljajo in usklajujejo ukrepe, ki bodo pomagali državljanom in gospodarstvu, da s čim manj posledicami prebrodimo epidemijo.

Tako kot je pandemija koronavirusa spremenila vladni način dela in ga usmerila na osrednji cilj boja proti koronavirusu, je epidemija močno spremenila tudi način življenja kot smo ga bili vajeni do sedaj. Kako se soočate s tem?

Cela Slovenija, pravzaprav cel svet, se bori proti sovražniku, ki je globoko posegel v naš način življenja. Orožja, torej cepiva, s katerim bi se obvarovali pred virusom, še ni,

„Teško si predstavljam, kakšna bi bila situacija v Sloveniji danes, če bi se sredi najhujše epidemije znašli v vrvežu predvolilne kampanje, brez operativne vlade s polnimi pooblastili.“

zato države vsaka na svoj način sprejemamo ukrepe, kako čim bolj omejiti širjenje virusa in obvarovati državljanke. V Sloveniji smo se na podlagi strokovnih argumentov in znanja o virusu, pa tudi praks iz drugih držav, tako slabih kot dobrih, odločili za sprejem nujnih ukrepov. Zavedam se, da se je marsikomu življenje čez noč spremenilo, da smo se znašli v situaciji, ki je nismo bili navajeni živeti. A vse ukrepe, ki smo jih sprejeli, smo sprejeli v dobri veri, da bi zaščitili življenja in zdravje ljudi. Da je bila reakcija vlade ustrezna, nam priznavajo številne države, ki nas prikazujejo kot uspešen primer boja proti koronavirusu.

Največja žarišča okuženosti s koronavirusom so postali domovi za starejše, starejši nasploh pa najbolj ranljiva družbena skupina. V javnosti je že pred velikonočnimi prazniki odmeval vaš poziv k bolj strpni obravnavi starejših v občutljivem času epidemije.

Koronavirus ne izbira žrtev ne po starosti, ne spolu, ne po socialnem, družbenem statusu. S koronavirusom se lahko okuži vsakdo, čemur priča tudi, da so na intenzivnih oddelkih ležali ljudje različnih generacij. Zagotovo pa so starejši po številu okuženih in umrljivosti najbolj rizična skupina, zato moramo biti do njih še toliko bolj solidarni, jim nuditi dodatno podporo in posebno zaščito. Prav zato smo naše mlajše člane pozvali, da pomagajo starejšim, gredo za njih v trgovino, na pošto...

Ste ravno zaradi te ranljivosti predlagali, da se v prvi »protikورونا zakon« uvrsti solidarnosti dodatek za upokojence?

Naloga politike je, da v vsaki krizi še posebej poskrbi za najbolj ranljive skupine prebivalstva. Upokojenci z najnižjimi pokojninami to zagotovo so. Zato smo v stranki DeSUS združili moči z Zvezo društev upokojencev Slovenije in pripravili predlog, po katerem smo v prvi »protikورونا« zakon uvrstili uvedbo enkratnega solidarnostnega dodatka. Razdeljen je v tri skupine, in sicer po 300, 230 in 130 EUR. Da bi resnično zajeli najbolj ranljive skupine upokojencev, smo se odločili, da solidarnostni dodatek prejmejo vsi upokojenci s pokojnino, nižjo od 700 EUR, ne glede na njihovo obliko pokojnine.

Stranka Desus v času epidemije vodi dve izjemno zahtevni ministrstvi. Poleg ministrstva za zdravje, še ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. V širši slovenski javnosti veljate za izjemno delovno ministrico. Bili ste celo prvi, ki ste predlagali konkretne predloge v boju proti koronavirusu.

Že v času koalicijskih pogajanj smo vedeli, da prevzemamo dve izjemno zelo pomembni ministrstvi, ki vplivata na življenje slehernega Slovenca. V času epidemije se je to pokazalo za še kako resnično. Ob pomembnosti zdravja je ta kriza prinesla še zavedanje ljudi, kako pomembno je, da imamo v Sloveniji dovolj hrane. Kar naenkrat ljudje hrane ne jemljejo več za samoumevno, za nekaj, kar se zgolj znajde na trgovskih policah. S svojo ekipo na ministrstvu že od leta 2018 intenzivno delam na spodbujanju domače samooskrbe, urejanju odnosov med kmeti, živilsko-predelovalno industrijo in trgovci. Zato smo že takoj na prvo, ustanovno sejo vlade, prišli kot edino ministrstvo s konkretnim predlogom zakona. Z zakonom o interventnih ukrepih na področju kmetijstva, gozdarstva in prehrane smo pripravili pravno podlago, da lahko kadarkoli, z odredbo ministrice, omejimo uvoz in izvoz pridelkov ali omejimo višine cene, v kolikor se na trgu pojavijo izrazite motnje in teh ne bi mogli odpraviti na drug način. Na prvi seji smo tudi predlagali sklep o povečanju blagovnih rezerv, s katerim smo želeli zagotoviti, da nam hrane v Sloveniji ne zmanjka.

Kmetijsko-živilski sektor je v času epidemije koronavirusa eden redkih, ki nemoteno deluje. Kljub temu se srečuje z določenimi težavami. Kako ste jim priskočili na pomoč?

Zaprte prehrane v institucijah javnega sektorja in prepoved dejavnosti v gostinstvu in turizmu je povzročilo motnje pri prodaji živali in drugih kmetijskih pridelkov ter prehranskih proizvodov. Na določenih področjih, kjer smo dovolj samooskrbni (meso, mleko) so se začeli pojavljati viški. Na ministrstvu smo že v prvem »protikorona paketu« predvideli številne ukrepe, ki bodo pomembno prispevali k stabilnosti sektorja preskrbe s hrano. Med drugim se uvaja finančna pomoč v obliki temeljnega dohodka, oprostitev plačila prispevkov za samozaposlene osebe, družbenike in kmete, odlog plačila za kmete, oprostitev plačila akontacije dohodnine, znižanje katastrskega dohodka, finančno nadomestilo zaradi izpada dohodka, nabava kmetijskih pridelkov in živil v javnih zavodih, sezonsko delo v kmetijstvu, odlog plačila obveznosti kreditorejmalcev, znižanje vodnega povračila za gojenje vodnih organizmov ter nadomestilo plačila v ribiških pristaniščih.

Veliko aktivnosti že od začetka epidemije izvajamo na področju promocije domače, lokalne hrane. Kmetje že poročajo, da se zanimanje za slovenske pridelke povečuje, da je vse več neposrednih nakupov na kmetijah.

Kakšni so največji izzivi, s katerimi se srečuje Slovenija na področju kmetijstva, gozdarstva in prehrane?

V zadnjih 30-tih letih politika na področju kmetijstva, gozdarstva in prehrane ni bila vedno najbolj optimalna, zato so se v vseh teh letih pojavili številni izzivi, ki so se še dodatno razkrili sedaj v času epidemije. Že kar nekaj časa vemo, da na določenih področjih v Sloveniji nismo samooskrbni – predvsem na področju pridelave zelenjave in sadja. V ta namen smo pripravili strategijo za povečanje samooskrbnosti, v drugi »protikorona zakon« pa vnesli različne ukrepe za spodbujanje pridelave sadja in zelenjave (ukrepi za lažjo postavitev rastlinjakov, namakalnih sistemov, obramb proti toči). Pospešeno pripravljamo tudi spremembe Programa razvoja podeželja, s katerim bi omogočili lažjo izvedbo investicij. Veliko truda vlagamo tudi v krepitev sodelovanja med različnimi akterji znotraj agro-živilskih verig,

Ob pomembnosti zdravja je ta kriza prinesla še zavedanje ljudi, kako pomembno je, da imamo v Sloveniji dovolj hrane.

”

Epidemija je naša soodvisnost drug od drugega še bolj razgalila in okrepila zavedanje, da en sam ne more nič, in da je potrebno, da med seboj sodelujemo.

saj je od razmerij in odnosov med njimi odvisno pomembno, kakšne bodo cene na trgu in kakšna bo kvaliteta hrane, ki se bo pojavila na trgovinskih policah. Zadeve se premikajo, še posebej sem zadovoljna z odzivom trgovcev. Po sestanku, ki sem ga imela z njimi v začetku aprila, so okrepili komunikacijo s kmeti in povečali promocijo slovenskih izdelkov.

Prvomajski prazniki so bili vedno sinonim boja za pravice delavcev. Kako vi vidite te praznike?

V vsaki družbi je pomembno, da imamo vzpostavljene poštene odnose, da drug drugega spoštujemo in sodelujemo kot enakovredni partnerji. Epidemija je naša soodvisnost drug od drugega še bolj razgalila in okrepila zavedanje, da en sam ne more nič, in da je potrebno, da med seboj sodelujemo. Tako bosta tudi delavec in delodajalec vedno potrebovala drug drugega. In zato je pomembno, da njuno razmerje temelji na medsebojnem spoštovanju, ki se kaže v poštenem plačilu, zagotavljanju varnosti in zdravja na delu, počitka in

Starejšim moramo v teh časih vsi skupaj nuditi še dodatno podporo, jim nameniti toplo besedo več kot sicer.

na drugi strani v delavčevem odgovornem opravljanju dela. V času epidemije, ko so številni ljudje ostali brez dela, se je marsikomu tudi okrepilo spoštovanje do dela samega. Žato naj bodo letošnji prvomajski prazniki poklon delu kot nečemu kar osmišlja naše bistvo. Naj bodo še posebej poklon vsem tistim, ki v času epidemije odhajajo na delo in skrbijo, da imamo najnujnejše dobrine za preživetje.

Številni napovedujejo, da svet po koncu epidemije ne bo več isti. Kakšen svet bi vi želeli, da bi nastal po koncu te epidemije?

Vsaka generacija se sooča s svojimi boji. Po drugi svetovni vojni je bilo potrebno zgraditi Evropo miru, po osamosvojitvi Sloveniji vzpostaviti novo državo. Sedanja generacija se sooča z izzivom epidemije, ki bo zagotovo pustila posledice na naša življenja. A zgolj od nas bo odvisno, kakšne te posledice bodo. Lahko da na vse gledamo z negativizmom, lahko pa se vsi skupaj nekaj naučimo. Želim si, da bi ta družbena distanca, čas, ko je druženje omejeno, okrepilo zavedanje, kako močno potrebujemo bližino drug drugega. Da so naša življenja odvisna od ljubezni, prijaznosti, potrpežljivosti, ki jo dajemo drug drugemu.

Nina Stankovič,
generalna sekretarka DeSUS

Enkratni solidarnostni dodatek za upokojeince

Upokojeinci s pokojninami do 700 EUR so SKUPAJ z APRILSKO POKOJNINO prejeli še izplačilo enkratnega solidarnostnega dodatka.

Dodatek se je izplačal v treh različnih višinah:

- **300 EUR** za pokojnine do višine 500 EUR,
- **230 EUR** za pokojnine od višine 501 EUR do višine 600 EUR,
- **130 EUR** za pokojnine od višine 601 EUR do višine 700 EUR.

Prejemek se ne bo štel v dohodek za ugotavljanje upravičenosti do pravic iz javnih sredstev, saj je osnovni namen dodatka izboljšanje socialnega položaja upravičencev. Prav tako od prejetega dodatka ne bo potrebno plačati dohodnine in prispevka za zdravstveno zavarovanje, dodatek pa tudi ne bo predmet davčne izvršbe.

Do enkratnega dodatka v višini **150 EUR** so upravičeni tudi prejemniki denarne socialne pomoči, kmetje brez pokojninskega zavarovanja nad 65 let ter prejemniki varstvenega dodatka.

Uživalci delne invalidske pokojnine oz. delnega nadomestila, ki so prijavljeni kot brezposelne osebe, prejmejo celotni znesek solidarnostnega dodatka glede na višino nadomestila - kriteriji in višine so enaki kot za upokojeince.

Uživalci delne invalidske pokojnine ali delnega nadomestila, ki so delno zaposleni, pa prejmejo enkratni dodatek v višini **200 EUR** - krizni dodatek za zaposlene.

Vse pripravljeno za ustanovitev Urada za demografijo

Ena od zahtev stranke DeSUS ob vstopu v koalicijo je bila ustanovitev urada za demografska vprašanja. Danes lahko povemo, da smo pripravili že vsa potrebna vsebinska izhodišča, da bi Urad še pred poletjem lahko zaživel. Delovanje urada bo usmerjeno v krepitev prispevka starejše populacije k trajnostnemu razvoju in uspešnosti Slovenije, socialni varnosti in zadovoljstvu vseh državljanov. Urad bo izvajal aktivnosti za krepitev razumevanja in aktivnega sprejemanja koncepta dolgožive družbe. Angažiral se bo na izboljšanju komunikacije in krepitev politične volje za sprejemanje ter izvajanje strateških zavez za starejše, sodeloval pri ustanovitvi tako potrebne demografskega rezervnega sklada, pomagal kreirati zakon o dolgotrajni oskrbi in koordiniral demografska vprašanja med pristojnimi ministrstvi.

dr. Tomaž Gantar

Epidemija nam je pokazala kako pomembno je javno zdravstvo

Minister Gantar, verjetno imava premalo prostora za vsa vprašanja s katerimi se trenutno ukvarjate na čelu ministrstva za zdravje. Kako gledate na razmere v Sloveniji, ko se cel svet spoprijema s pandemijo COVID-19?

V tem trenutku me najbolj veseli, da smo uspeli krivuljo okuženih obrniti navzdol. Vsi si resnično želimo dobrih rezultatov in pozitivnih novic, vendar pa moramo biti ob sproščanju ukrepov zelo previdni. Vsako izgubljeno življenje, ne samo v času epidemije, je tragično. Še manj si želim, da bi bilo smrti zaradi epidemije še več, v primeru, da začnemo z rahljanjem ukrepov prehitro, saj bi lahko ves naš trud izničili. Vse aktivnosti vlagamo v obvladovanje epidemije, vendar vsem, ki trenutno čakajo na nujne zdravstvene storitve in v izogib poslabšanju njihovega zdravstvenega stanja, zagotavljamo, da slednje tudi dobijo. Najbolj pomembno pa je, da prav za vse bolnike veljajo enaki standardi, pa naj bodo to oskrbovanci v domovih za starejše ali kateri koli drugi bolniki.

Pa bo slovenski zdravstveni sistem zdržal te izzive?

Naš zdravstveni sistem ima svoje pomanjkljivosti, tega ne bom zanikal, a zdaj se še toliko bolj vidi, kako prav je, da je stranka DeSUS vztrajala na javnem zdravstvu. Sistem bo zdržal, če bomo ukrepe sproščali postopno in z največjo previdnostjo. Naša največja bojazen je bila, da bi bil začetni val težkih bolnikov prevelik, kar smo lahko spremljali v sosednji Italiji, zato je tudi prišlo do kolapsa sistema. Uvedba strogih ukrepov je bila žal nujna, a bili smo še pravočasni, zato imamo ene najboljših rezultatov na svetu.

Po epidemiji se bo naše življenje spremenilo. Kaj to pomeni za zdravstveni sistem v Sloveniji?

Kljub spopadanju s koronavirusom moja prioriteta ostaja sočasna priprava zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ter zakona o dolgotrajni oskrbi. Resno se moramo pogovoriti kaj bomo z dopol-

nilnim zdravstvenim zavarovanjem, nujno ga moramo preoblikovati, a ne na rokohitrski način. Zagovarjam javno zdravstvo, ki pa mora biti učinkovito in dobro. Čakalne dobe so še ena od perečih zadev, žal bodo zaradi epidemije nastali novi zaostanki, zato že zdaj načrtujemo potrebne ukrepe. Čas epidemije nas bo tudi mnogo naučil, dejstvo je, da potrebujemo negovalne bolnišnice, več zdravstvenega osebja v domovih za starejše. Mnoge dobre prakse, ki smo jih uvedli zdaj, bi veljalo obdržati tudi v prihodnje.

V času epidemije se dnevno srečujemo z zgodbami, ki prihajajo iz domov za starejše, med katerimi so dobre, veliko je žalostnih. Kakšna je vloga ministrstva za zdravje v tem času?

Tako institucionalna oskrba starejših kot zdravstvo sta bila v zadnjih letih zapostavljena in investicijsko podhranjena. Danes sta to dva najbolj izpostavljeni sistema. Skupaj z ministrstvom za delo, družino, zadeve in enake možnosti lovimo ravnotežje, mislim, da smo uspeli urediti veliko, žal pa v mesecu dni ne moremo nadoknaditi zamujenega desetletja.

Zelo ste se angažirali na tem področju, kako pomagate?

Pripravili smo več navodil za organizacijo prostorov in dela, redno komuniciramo z vodstvi vseh zavodov, jih izobražujemo. Imenovali smo regijske koordinatorje za izvajanje zdravstvene dejavnosti, koordinatorje za področje zdravstvene nege in svetovalce za izvajanje paliativne oskrbe – vse z namenom, da vzpostavimo čim boljše pogoje za izvajanje vseh preventivnih ukrepov, v primeru epidemije v socialnovarstvenem zavodu, pa tudi za zagotavljanje kakovostne in varne zdravstvene nege oz. zdravstvene oskrbe. Pri vsem tem pomagajo tudi prostovoljci – upokojeni delavci zdravstvene stroke, študenti in ostali strokovnjaki.

Pomanjkanje kadrov verjetno ostaja problem?

Drži, a ne glede na to, da v Sloveniji primanjkuje medicinskega osebja,

predvsem zdravnikov in medicinskih sester, se je prav v času epidemije pokazalo, da je ob dobri organizaciji dela možno zagotoviti nujne in v najbolj optimalni meri tudi nenujne zdravstvene storitve. Vsekakor pa je neizpodbitno dejstvo, da moramo prioritarno okrepiti kadrovske kapacitete tako v zdravstvu kot tudi socialno varstvenih zavodih. Vse bolj pa se kaže kako nujen je zakon o dolgotrajni oskrbi, ki ga moja ekipa že pripravlja.

Veliko se govori tudi o zdravstveni oskrbi oskrbovancev domov za starejše v domovih in bolnišnicah. Kako dejansko poteka zdravstvena oskrba v teh dneh?

Res je, kar nekaj pisanja bilo v zadnjem mesecu na to temo. Od nekaj več kot 100 domov za starejše, ki so v Sloveniji, je žarišč le pet. Nikakor ne želim minimizirati teh števil, želim pa izpostaviti tudi dobre rezultate in pomen pravih odločitev na ravni celotne države. Do okužb je prišlo še pred sprejetimi ukrepi oz. zaradi nespoštovanja le-teh.

V domovih za starejše smo uvedli dobro prakso za zagotavljanje zdravstvene oskrbe; domski zdravnik, domska sestra, zdravnik iz regionalne bolnišnice in zdravnik paliativne oskrbe izvajajo triažo. Zdravstvo tako pripeljemo k bolnikovi postelji.

Oskrbovance zdravite tudi v bolnišnicah?

Seveda. Prav vsi oskrbovanci, ki potrebujejo bolnišnično zdravljenje so napoteni v bolnišnico. Tako je bilo tudi pred epidemijo. Okuženi starejši občani, ki pa hospitalizacije zaradi blage oblike bolezni ne potrebujejo, vso potrebno oskrbo z strani okrepjenega zdravstvenega osebja dobijo v domovih. Nepotrebna selitev v bolnišnice, starejšim, ki so v večini nepokretni ali slabo pokretni, predstavlja prevelik stres in obremenitev. Slovenski domovi so kljub vsemu še vedno izredno kakovostni in starejšim nudijo najboljšo možno oskrbo.

Nina Stankovič,
generalna sekretarka DeSUS

“Tudi letos mora priti do izrednega usklajevanja pokojnin”

Kongres naše stranke je že davno za nami, za nami je konstituiranje organov stranke in tudi potrjene so usmeritve za naše delo. Formirana je tudi nova vlada.

V pričakovanju po spremenjenem načinu dela in pričetku aktivnosti v skladu z usmeritvami naše stranke, nas je žal nepričakovano presenetila epidemija koronavirusa, zaradi katerega se je vsaj za nekaj časa spremenilo naše življenje. Vsa dejavnost je zelo okrnjena in onemogočene so skoraj vse aktivnosti. Omogočena nam je komunikacija le na daljavo. Ne glede na povedano, pa smo vendarle za upokoјence izpeljali pomembno aktivnost in uredili prejem kriznega dodatka za upokoјence z najnižjimi pokojninami.

Ne glede na vse to pa moramo razmišljati o aktivnostih, ki se jih bomo morali lotiti kmalu oziroma takoj po zaustavitvi COVID-19.

Najprej, in to že sedaj, je potrebno v vladi zavzeti stališče, da mora do izrednega usklajevanja pokojnin priti ne glede na stanje v državi. Potrebno bo odpreti koalicijsko pogodbo na način, da izredno usklajevanje ne bi bilo več vezano na gospodarsko rast, saj gre za dolg države do upokoјencev. Izredne uskladitve pokojnin pomenijo vračilo dolga upokoјencem, ki so bili zaradi ZUJF oškodovani. Zaradi tega ni prav, da se je že v preteklosti in se še naprej to vračilo pogojuje z rastjo BDP.

Izredna uskladitev pokojnin v letu 2020 bo skladno s 6. členom Zakona o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju ter izredni uskladitvi pokojnin izvedena v decembru 2020 in bo znašala 6,5 EUR za vsakega upokoјenca enako, ne glede na višino pokojnine, pod pogojem, da bo gospodarska rast za leto 2019 presegla 2,5% BDP. Tako je bilo na pobudo SAB lani sprejeto izredno usklajevanje pokojnin. A gospodarska rast za 2019 je bila zgolj 2,4%, torej niti ta zakon ne velja.

S fiksnim zneskom se DeSUS absolutno ni strinjal, kakor tudi ne ZDUS, ker gre za uravnalovko in je v nasprotju z zakonodajo, zaradi česar je DeSUS takrat napovedal vložitev novega predloga, če pa do njega ne bi prišlo, pa bi sprožili ustavni spor.

Rešitev tega vprašanja mora biti naša prva naloga, saj so po moji oceni ogrožene tudi izredne uskladitve za naprej, ker se vežejo na visoko gospodarsko rast, ki pa verjetno, zaradi grozeče krize nikakor ne bo dosežena.

V tem času se lahko še bolj prepričamo, kako ranljiva je naša populacija in kako izrazite so pomanjkljivosti naše družbe v zvezi z starejšimi, na katere že dolga leta opozarjamo.

Tako kot sem opozorila že na kongresu, morajo biti naše zahteve postavljene veliko bolj odločno, postati moramo nepopustljivi in bolj aktivni pri predlogih za sprejem zakonov, ki rešujejo problematiko starejših.

Želim si, da bi se vlada in s tem država zavedala, da je treba za starejšo populacijo, ki je ustvarjala pogoje za današnje življenje, bolje poskrbeti. Zanimivo je, da se vsi vodilni s tem strinjajo, pa vendarle stvari bistveno ne spremenijo. Demografski trendi so neugodni in bodo zahtevali absolutno več aktivnosti na tem področju. Za te ljudi bi morali narediti absolutno več in jim jesen življenja narediti bolj znosno, da se je ne bodo bali. Veliko upokoјencev se težko prebija iz meseca v mesec, da o skrbi za plačilo institucionalnih zavodov sploh ne govorim, kakor ne o sreči, če se le najde mesto v njem. Ali ne sodelujemo v vseh vladah ravno zato?

Jelka Kolmanič,
podpredsednica DeSUS

Anita Manfreda

“Iz dane situacije lahko ustvarimo uspešne zgodbe, ki bodo pisale zgodovino”

Globalno širjenje novega koronavirusa COVID-19 je zmaknilo tla pod nogami vsem spektrom življenja človeštva. Ob tej situaciji ugotavljamo, da ne moremo usmerjati vetra življenja, temveč nas življenje samostojno vodi skozi konstantno prilagajanje dani situaciji. Koronavirus je zato gotovo življenjski izziv za človeštvo, ne zgolj skozi vidik zdravstva, temveč tudi solidarnosti in gospodarske vzdržnosti. Kako bomo tirnice ponovno zgradili na način, da bodo fleksibilnejše in zagotavljale varnost družbi kot taki, kot

tudi ekonomsko samostojnost le-te, bo zaposlovalo misli strokovnjakov še lep čas. In tako je tudi prav! Koronavirus je pokazal, da sodobna družba zna prisluhniti, imeti čut za ranljivejše skupine. Vse se je ustavilo, brez ugovarjanj, zato, da se zago-

Anita Manfreda

tovi zdravstveno varnost starejšim in zdravstveno šibkim skupinam, kot tudi da se pridobi čas zdravstveni stroki, da prenese pritisk obolih. Država je prevzela odgovornost in skrbno usmerjala ukrepe, da kot družba nismo dosegli roba kolapsa zdravstvenega sistema. Slovenci smo v tem združili roke v bran ranljivim skupinam. Lahko smo še kako ponosni na to!

Kot sem že omenila, COVID-19 ima globalne posledice. Nikoli doslej se svetovni gospodarski motor ni tako zaustavil. Zato preden bomo lahko kolesje ponovno zagnali do tempa rasti gospodarstva, kot nas je spremljal pred pojavom tega nevidnega sovražnika, bo minilo še precej časa.

Prizadeti so vsi sektorji, sploh pa tisti, ki so bili v veliki meri odvisni od tuje kupne moči, govorim o turizmu, pa tudi o panogah, ki so imele velik delež izvoza. Gre za situacijo, ki jo lahko primerjamo z zarjavljenimi verigami. Potrebno bo veliko inovativnosti in medresorskega usklajevanja, da so bodo te verige prenovile in brezplačno opravljale svojo vlogo. Da bodo pisale uspešne gospodarske zgodbe.

V tem trenutku moramo biti še boljši poslušalci kot doslej. Pred očmi moramo imeti tako socialno varnost kot tudi gospodarsko vizijo. Oči moramo imeti uprte v teren. V ljudi. Na tem mestu si bom izposodila kitajski pregovor, ki pravi, da naj si raje prižgemo svečo, kot da se pritožujemo nad temo. Nespametno je trati dragoceni čas za objokovanja, kako težko nam je, na mizo moramo postaviti vse možne predloge in iskati rešitve, ki bodo našo družbo priplule nazaj v mirne, varne vode. Viziji mora slediti konkreten podvig, kot poudarja Vance Havner! Ni dovolj, da zremo v stopnice pred seboj, temveč moramo po njih tudi zakorakati. Vedno višje, čeprav so strme in negotove.

V vrste DeSUS sem stopila, ker sem verjela v vrednote stranke! Verjamem, da smo lahko, zaradi izkušenj in vizije, odličen in uspešen katalizator zamisli, ki bodo našo državo in družbo popeljali na pot povezovanja, sodelovanja in složnega delovanja vseh generacij. Iz dane situacije lahko ustvarimo uspešne zgodbe, ki bodo pisale zgodovino.

V krizi s koronavirusom smo se izkazali kot družba, ki ima posluš za ranljive skupine. Torej zmoremo poskrbeti tudi za dostojanstveno starost, dolgotrajno oskrbo in primerno pokojnino.

Albert Einstein je nekoč dejal, da lahko življenje doživljaš na dva načina: »Tako, da se ti nič ne zdi čudežno, ali pa, kot da je vse čudež.« Ustvarimo torej čudeže, dobre gospodarske zgodbe! Vizije in volje nam namreč koronavirus ne more odvzeti.

Verjamem, da zmoremo!

Anita Manfreda, podpredsednica DeSUS

Anton Balazek

Svet se srečuje s številnimi globalnimi spremembami in izzivi. Epidemija povzročena s koronavirusom je pokazala kako hitre so lahko spremembe in kakšno negotovost prinašajo. Podobno je lahko z demografskimi problemi s katerimi se zaradi staranja prebivalstva sooča večji del EU. V Sloveniji je staranje prebivalstva hitrejša od evropskega povprečja. Postajamo vse bolj dolgo-

živa družba. Demografske projekcije kažejo, da se bo delež prebivalstva starejšega od 65 let, hitro povečeval. Lahko bi rekli, da ima DeSUS velik potencial za krepitev svojega članstva in hkrati veliko odgovornost. Na proces staranja prebivalstva in demografsko problematiko se je potrebno pripravljati in odzivati. Ne gre samo za povečanje izdatkov za pokojnino, zdravstvo in dolgotrajno oskrbo. Potreben je resen miselni preskok, da starejši nismo zgolj breme in problem. Lahko smo kot arhivsko vino, ki daje veliko koristi in užitek, če z njim pravilno ravnamo in ga znamo ceniti. Miselni preskok pa je potreben tudi pri nas samih. Pri našem odnosu do samega sebe, aktivnostih, zdravju, vključenosti in kar se da večji skrbi za se.

V stranki DeSUS se zavedamo, da imamo v Sloveniji različne pogoje za kakovostno življenje starejše populacije, mladih družin, invalidov in oseb s posebnimi potrebami.

Slovenija je lepa dežela. Pomembno je, da ohranjamo njeno poseljenost in zagotavljamo vsaj približno enake pogoje bivanja in pogoje za razvoj dejavnikov dolgožive družbe na njenem celotnem območju. Pri tem imajo pomembno vlogo lokalne skupnosti, medgeneracijsko sodelovanje, dostopen javni servis in pozitiven odnos do sprememb. Razumevanje problematike in krepitev politične volje za njeno reševanje je ključ do uspeha. Bodimo pri tem enotni, zavzeti in ostanimo zdravi!

Anton Balazek, podpredsednik DeSUS

“Trenutna situacija je izredna in zahteva izjemno potrpežljivost vseh nas ter hitro ukrepanje pristojnih”

Osmo sestavo poslancev Državnega zbora Republike Slovenije zaznamuje izredno razburkan mandat. Od manjšinske vlade, ki jo je vodil Marjan Šarec, njegovega nepričakovanega odstopa, do sestavljanja nove vlade tik pred razglašeno epidemijo novega virusa. Lahko rečemo, da se je letošnje leto začelo predvsem z ogromnimi izzivi. Če smo še pred kratkim sproščeno pohajali po naši lepi deželi, smo se hipoma znašli v vrtincu preizkušenj. Tako na osebnem kot tudi političnem področju.

V stranki DeSUS smo venomer težili h korektnosti in povezovalnosti. Zato smo kot trden koalicijski partner v vseh dosedanjih vladah in tudi v 13. vladi, svoje delo opravljali z največjo mero odgovornosti. Odgovorno smo bedeli nad realiziranjem zastavljenih ciljev koalicijskega sporazuma, še posebej na nam pomembnih področjih, kot so pravice za starejše in socialno šibkejšje skupine. Presenečenje ob nenadnem odstopu takratnega predsednika vlade, je bilo tako veliko. Ko sedaj gledamo nazaj na obdobje odstopa in čas pogovorov o oblikovanju nove 14. vlade lahko rečemo, da si najbrž v teh dneh nihče ne bi želel poslušati predvolilnih obljub strank, ko pa sta danes najpomembnejša skrb za zdravje in dobrobit državljanov in državljanov, vas članic in članov naše stranke.

Na srečo smo se določene stranke bile pripravljene pogovarjati in danes nosimo težka bremena, ki jih samostojna Slovenija še ni poznala.

K pogovorom o sestavi nove vlade, smo tako pristopili zrelo in modro, kot je značilno za stranko DeSUS. Naša programska izhodišča in smernice so bila tudi v tokratnih pogajanjih jasna. Za nas je izrednega pomena, da so potrebe in pravice starejše generacije dobro zastopane. Vsebina nove koalicijske pogodbe tako vsebuje zavezo, da se minimalna pokojnina za polno pokojninsko dobo približa pragu revščine, prav tako da se uredijo vdovske in kmečke pokojnine, pomembna je odprava nastalih krivic zaradi neusklajevanja pokojnin, izgradnja prepotrebnih domov za starejše in zakonska ureditev področja dolgotrajne oskrbe. Velik korak bomo storili tudi z ustanovitvijo vladnega Urada za demografijo in Demografskega sklada, za katerega se zavzemamo že vrsto let. Prav tako se bomo še naprej trudili za zagotavljanje vsem dostopnega in kvalitetnega javnega zdravstva in šolstva. Zdravstvo je ravno v zadnjem mesecu na veliki preizkušnji, a še enkrat več se kaže, da smo Slovenci in Slovenke izredno odgovorni in sočutni drug do drugega. Epidemija novega virusa nas je postavila v nezavidljiv položaj. A s trdno voljo smo uspeli pripraviti ukrepe za reševanje prebivalstva in našega gospodarstva. V prvem paketu ukrepov smo izglasovali tudi krizni do-

datek za upokojece, ki bo pomagal pri dodatnih stroških, ki jih je virus povzročil. V teh trenutkih jih zagotovo ni bilo malo.

Poslanci poslanske skupine DeSUS se zavedamo pomembnosti, da organi oblasti in pristojne institucije sprejmejo ustrezne odločitve za zagotovitev zdravja vseh nas ter da sprejmemo ukrepe, ki nam bodo sedaj in po tej preizkušnji pomagali, da bomo lahko v največji meri dostojno živeli. Trenutna situacija je izredna in zahteva izjemno potrpežljivost nas vseh ter hitro ukrepanje pristojnih. Popolnoma jasno pa je, da bodo posledice epidemije očitno velike, tako na zdravstvenem, socialnem in gospodarskem področju, zato je že sedaj povsem na mestu vprašanje, katere prioritete iz koalicijske zaveze bodo lahko realizirane. Zagotavljam pa vam, da se bo poslanska skupina DeSUS trudila po najboljših močeh za realizacijo naših ciljev, ki so vključeni v koalicijsko pogodbo.

Ostanimo zdravi.

Franc Jurša,
vodja poslanske skupine DeSUS

”

Naj bodo letošnji prazniki poklon delu kot nečemu kar osmišlja naše bistvo. Čestitke ob prazniku dela ter dnevu upora proti okupatorju.

Novice izdaja DeSUS, Kersnikova 6, 1000 Ljubljana
T: 01 439 73 50, F: 01 431 41 13; E: novice@desus.si,
info@desus.si, www.desus.si

Poslanska skupina DeSUS, Šubičeva 4, 1000 Ljubljana
T: 01 478 9660

Urednica: Marinka Levičar; Člani uredniškega odbora:
Branko Simonovič, Danica Cmrečnjak, Nina Stankovič;

Fotografija: arhiv DeSUS, STA in DZ; Oblikovanje in tisk:
Studio Mak d.o.o., Koper